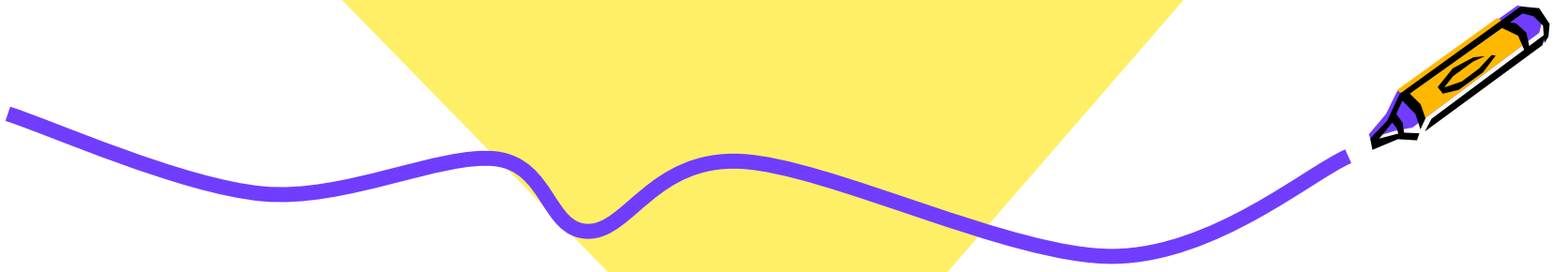
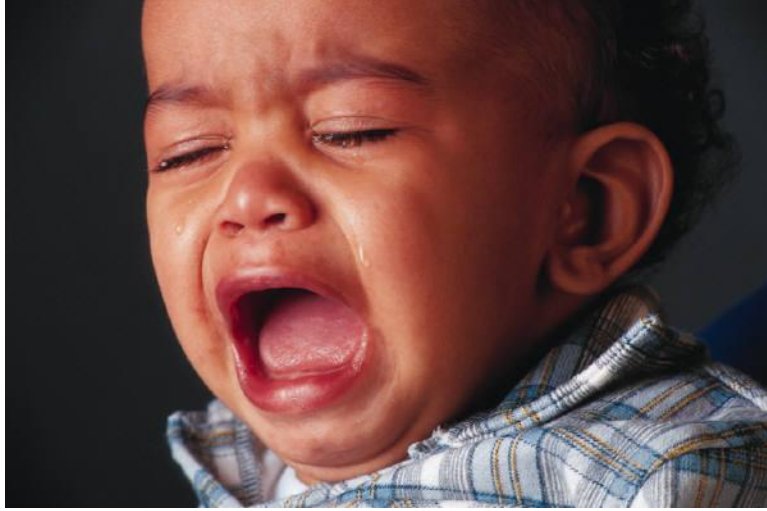


KARDEŞ KISKANÇLIĞI



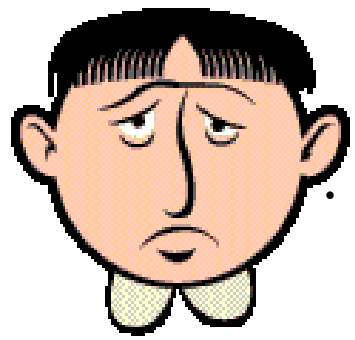
Kıskançlık,büyük kardeşin artık sevilmediğini hissetmesine ve pabucunun dama atılmasına yol açan,ikinci bir kardeşin dünyaya gelmesiyle başlayan ve dünyanın her yerinde görülen evrensel bir olaydır.Kıskançlığa yol açan en büyük etken büyük kardeşin,ana babasının sevgi ve ilgisini kardeşiyle paylaşamamasıdır.Hiç kimse çok sevdiği bir şeyini başkasıyla paylaşmak istemez.





Ağabey, kardeşinin dünyaya gelişini trajedi olarak algılar. Evin kralı konumundayken hiç beklenmedik bir zamanda, krallığına ortak olan ve yaşamını alt üst eden bir kardeş çıkagelir. Bu yeni misafirin kardeş olması, ona karşı kıskançlık ve nefret duygularının oluşmasında bir engel teşkil etmez.

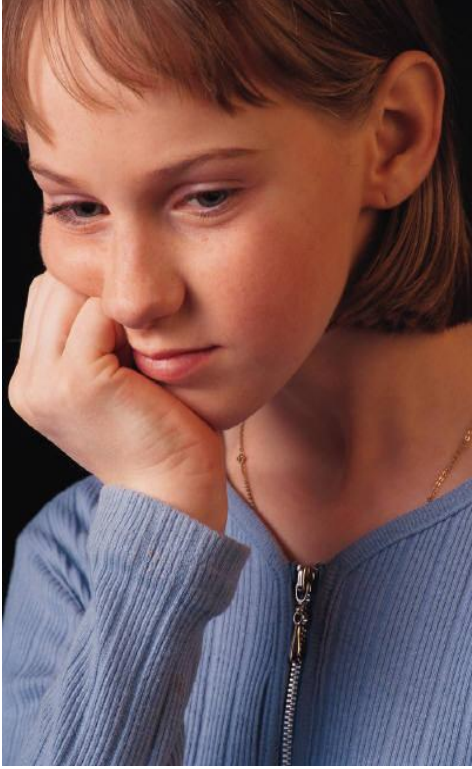




Kimi çocuklar, kardeşlerinin dünyaya gelişiyle, bebekliklerine dönerek kıskançlıklarını dışa vurur. Bu davranış bozukluğu daha çok altını ıslatma, emzik emme, parmak emme ve annesiyle yatmak isteme, bebek gibi konuşma olarak kendini gösterir. Çocuklar bu davranışlarına mantıklı nedenler bulamaz ve bu davranışlarından dolayı kendilerine yöneltilen suçlamalara da bir anlam veremez.

- Kıskançlığı yoğun olarak yaşayan çocuklar, kardeşlerine fiziksel zararlar verebilir. Kardeşinin çimdikleme, yumrukla vurma ya da daha ileri giderek bıçağı kardeşine batırmaya çalışma gibi davranışlarda bulunabilir. Bu nedenle ana baba, büyük kardeşi bebekle çok fazla yalnız bırakmamalıdır.





Bebeğin geliřiyle beraber tamamen ilgisiz bırakılan çocuk, anneden uzaklařabilir. Artık sevilmediđini ve istenmediđini dűřünerek depresyona girebilir. İçe kapanabilir, oyun ve yemek dűzeni bozulabilir; ayrıca uyku sorunları da bařlayabilir. Huzursuz ve mutsuz görűnebilir. Çevresindekilere öfkeli tepkiler vererek sakinleřmekte zorlanabilir. Bař ağrısı, mide bulantısı gibi psikosomatik belirtiler görűlebilir.



KISKANÇLIĞA YOL AÇAN ETKENLER





Kardeş kıskançlığı, sevgi kadar doğal bir duygudur, ama olumsuz bir duygudur. Bu duygunun yoğunlaşmasına yol açan etkenler şöyle sıralanabilir.

a. Çocuk tek çocuk konumundayken krallar gibi yaşatılır, ancak ikinci kardeşin gelişile tamamen ilgi ve sevgiden yoksun bırakılır ve pabucu dama atılır. Sevgi ve ilginin büyük çocuktan alınıp küçük kardeşe verilmesi, büyük çocukta kıskançlığın had safhaya çıkmasına yol açar. İlgi ve sevginin dağılımında denge korunursa kıskançlık, en alt sınıra çekilebilir.

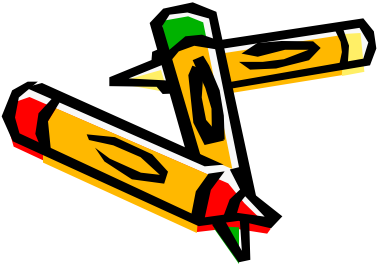


- b. Küçük kardeşin gelişiyle, büyük çocuğun kreşe veya bir akrabanın yanına gönderilmesi, kıskançlıkla beraber terk edilme duygusunun oluşmasına neden olur.
- c. Kardeş kıskançlığını tırmandıran diğer bir etken ise, ana baba tarafından yapılan kardeşler arası kıyaslanmalardır: "Kardeşin senden daha güzel yürüyor", "ağabeyinin dersleri seninkinden daha iyi", "neden ablan kadar çalışkan olmuyorsun?"
- d. Erkek ve kız kardeşlerin buldukları durumlarda kıskançlık daha da belirginleşmeye başlar. Ana babalar her ne kadar ayırım yapmadıklarını söylese de erkek çocuğa daha farklı ayrıcalıklar tanırırlar. Aile içinde ister istemez bu ayırım ortaya çıkar.



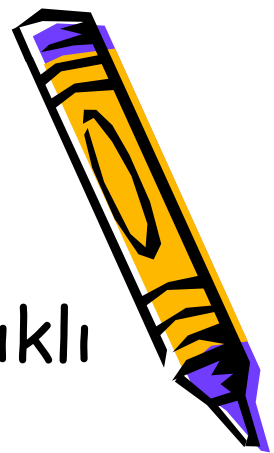


KISKANÇLIKLA BAŞ EDEBİLME





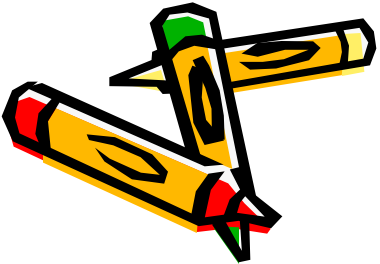
Sosyal ve ruhsal açıdan sağlıklı çocuklara sahip olmanın yolu birden çok çocuğa sahip olmaktır. Kardeşler arası kıskançlığı yok etmenin herhangi bir yolu yoktur ve tamamen ortadan kaldırılamaz, ancak hafifletilebilir. Bunun için doğumdan önce ve doğumdan sonra alınması gereken önlemler vardır.





- Doğumdan Önce Yapılması Gerekenler

a.)kıskançlığı en alt düzeyde tutmanın tek yolu, çocuk evin tek çocuğu konumundayken bütün istekleri yerine getirilmemelidir. Yani şımartılmamalıdır.İlgi ve sevgi normal bir seviyede tutulursa kardeşin gelişile de çocuk aşırı kıskançlık durumları yaşamayacaktır.



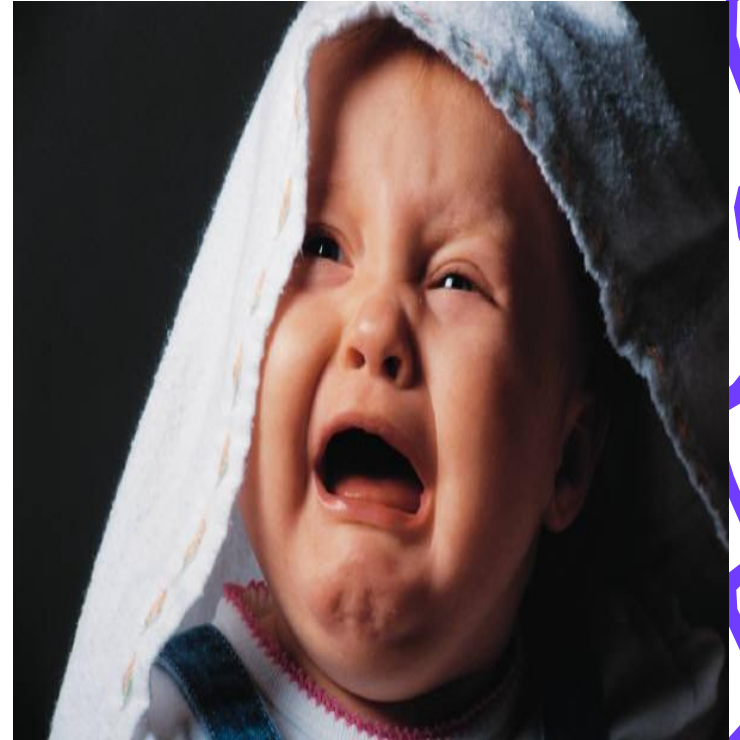


- b.)Çocuk, psikolojik olarak kardeşinin gelişine hazırlanmalı ve aileye katılacak ikinci çocukla ilgili bilgiler verilmelidir. Daha bebek gelmeden çocuğun ruhunda kardeşine karşı sevgi oluşması sağlanabilir.
- c.)Çocuğu bebeğin gelişine hazırlarken kaygılı olunmamalıdır.Bazen ana babalar öyle kaygılanır ki, sanki her şeyin sonu olacaktır ve bu kaygılarını çocuğu da yansıtırılar."Sakin kardeşini kıskanma", "Kardeşini kıskanırsan Allah seni cezalandırır", "hiç korkma, seni de kardeşin kadar seveceğiz", "Ona ne alırsak,aynısını sana da alacağız" gibi ifadeler çocuğu daha da kaygılandırır
- d.)Bebekle ilgili yapılan hazırlıklarda abartıya kaçmamak gerekir.

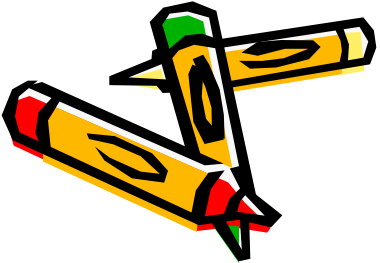




- Doğumdan Sonra Yapılması Gerekenler
- a.)Anne bebekle ilgilenirken büyük çocuğu tamamen ilgiden mahrum etmemelidir.
- b.)Anne- baba çocuğa olan sevgisini sözlerden ziyade davranışlarıyla göstermelidir.
- c.) Çocuğun yanında bebeğe aşırı sevgi gösterilerinden kaçınılmalıdır.
- d.Büyükanne/baba ve misafirler daha çok bebekle ilgilenirler. Gerekirse büyük çocukla ilgilenmeleri için uyarılmalıdır.
- f.)Bebeğin uyuduğu ortamda gürültü çıkarttığı için sert tepkide bulunmak, çocuğun kıskançlığını arttıracaktır. Sert tepki ve ceza yerine daha sakin ifadelerle uyarılmalıdır.
- g.)Bebeğe zarar verir endişesiyle çocuk,devamlı bebekten uzaklaştırılmaya çalıştırılmamalıdır.Zarar verici davranışlara yöneldiği hissedildiğinde uyarılmalıdır;ancak uyarının boyutu kabul edilebilir düzeyde olmalıdır.



- h.)Kardeşler arası kıyaslamalar asla yapılmamalıdır.Çünkü her biri ayrı yetenek ve ilgiye sahiptir.
- ı.)Hamilelikten önce çocuk ana-babasının yanında yatarken,hamilelikle beraber çocuğu başka bir odada yatırmak yanlış bir davranıştır.Ayrıca kendi odasında yatan çocuğu, bebeğin doğumundan sonra kıskanmasın diye, ana-babasının odasına almak da doğru bir davranış değildir.
- i.)Bebeğin bakımıyla ilgili işlerde büyük kardeşin yardım etmesi sağlanabilir.Çocuk verilen görevi yerine getirdikten sonra övücü sözlerle ödüllendirilebilir.Bu tür etkinlikler zamanla alışkanlık haline getirilirse, çocukta kıskançlık yerine koruyuculuk duygularının gelişmesini sağlar.



- j.)Aile içinde işbirliğine önem verilmeli.Çocukların ilgi ve yeteneklerine göre ayrı ayrı sorumluluklar verilmeli.Değerlendirmede çabaya önem verilmeli.
- k.)Çocuğun duygularıyla yüzleşmesi sağlanırsa fiziksel şiddet içeren davranışlar yok olabilir.Örneğin çocuk büyük ise,kardeşi hakkındaki duygularını açığa çıkarmasına etkin dinlemeyle yardım edilebilir.
- Kıskançlıktan dolayıın kötü bir çocuk olmadığı mesajı verilmelidir.Aksi takdirde çocuk kendini suçlu hissedecektir.
- Kısacası, çocuk aileye yeni katılan kardeşinden önce nasıl bir konumda ise, kardeş geldikten sonra da bu konumu çok az değişiklikle aynen korunmalı.

